

Inserati se sprejemajo in veljajo
tristopna vrsta:

3 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 " "
15 " " " " 3 " "

Pri večkratnem tiskanju se
cena primerno smanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana
pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo
administracija) in ekspedicija na
Starem trgu h. št. 16.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:

Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
za pol leta . . . 5 " — " "
za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:

Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
za pol leta . . . 4 " 20 "
za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan
velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo je na Bregu hišna
števil. 190.

Izhaja potrikrat na teden in sicer
v torek, četrtek in soboto.

Svetemu Očetu Piju IX.

dne 3. Junija 1877. verni Slovenci.

Al morja silnega je to šumenje?
Al ljutih je viharjev glas?
Al tamnih je oblakov to gromenje,
Ki stresajo nebeški pas?
Drob zemlje tresejo znabit topovi,
Drvijo v vojsko zemlje se rodovi?

Tak morje ne šumí in ne vetrovi;
Ni groma to, ni tóпов strel;
To ljudstev zemlje radostni glasóvi,
Navdušenih je src odmév,
Ki se od Severja na Jug razlega,
V Zatón od solnčnega Izhoda sega.

Se ljudstva v boj krvavi ne drvijo,
Orožje v rokah ne bliščí.
Ko Modri k jaslim v sveti Rim hitijo,
Kjer slavljene stoluje Pij.
Darujejo darove mu izbrane,
Poklanjajo mu srca zvesto — udane.

Svetá narodom se Slovenski druží,
On — veja debela vélkega —
V katoljški veri vedno Bogu služi
Sin verni Stola svetega.
Slovenija ko hrast in trda skala
Je v veri pravi zmeraj trdna stala.

Vesljár na morju, potnik v tamni noči
Ozira se na svitlo luč:
Tak gleda ona v zemlje borbi vroči
Na Te, ki nosiš raja ključ;
Na Te, o Pij, ki pot nam kažeš gori,
Kjer bivajo nebeških duhov kori.

Ozira na Te se, ki paseš čedo
Prej malo, zdaj vesvoljni svet:
Z izgledom vodiš ljudstva in z besedo
Let dolgo vrsto petdeset.
Narodom luč, na svečnik si postavljen,
V britkostih nepremagan, Papež slavljene.

Ozrí se Pij na vdane Ti Slovence,
Ki danes za Te molijo;
Ki krog prestola vijejo Ti vence,
In k nebu glasno kličejo:
„Ohrani Bog predragega nam Pija,
Dok cerkvi sveti zmage dan zasíja!

Kalf nam danes radost misel tužna,
Mračí britkost letá obraz:
Jetnik je Papež, cerkev sužna —
Usliši Bog molitve glas!
Iz spon Pastirja, cerkev sveto reši,
In zmaja ljutega v brezno treši!“

Janez Bile.

Pij IX. petdeset let Vladika svéti.

„In ko je bilo petdeset dni dopolnjenih, so bili vsi skupej na tistem mestu. In vstal je nanagloma z neba šum, kakor prihajočega silnega piša, in je napolnil vso hišo, kjer so sedeli. In so se jim prikazali razdeljeni jeziki kakor ognja, in je sédel na njih slehernega. In so bili napolnjeni vsi s svetim Duhom, in so začeli govoriti v mnogoterih jezikih, kakor jim je sveti Duh dajal izgovarjati.“ Dj. ap. II, 1—4.

Kar se je godilo o prvih binškošnih v novem zakonu, to se nekako ponavlja o binškošnih naših veka XIX. Petdeset dni (godin) t. j. let je dopolnjenih, kar je sedanji Kristusov namestnik in Petrov naslednik, Pij IX., vprav binškošno nedeljo — tedaj 3. junija — postal vladika ali škof katoliške cerkve, in prihodnjo nedeljo — jutri — obhajali bodemo radostni po katoliškem svetu ta god,

in kakor so bili tedaj skupaj vsi aposteljani, so te dni in bodo na tistem mestu — v Rimu — skupej apostoljški nasledniki in drugi poslanci iz vsega sveta, tudi iz Slovenije. Tudi za Pija IX. je vstal z neba šum kakor prihajočega silnega piša, in je napolnil ves svet, posebej vso cerkev katoliško. Prikazali so se razdeljeni jeziki kakor ognja ali ognjeni po narodnostih jako si nevarni in med seboj sovražni, toda po Piju IX. se v vseh mnogoterih jezikih zedinjavajo v veri in ljubezni, da v svetem Duhu oznanjujejo vsak v svojem jeziku velika dela božja.

Kakor takrat v Jeruzalemu, bivajo sedaj v Rimu bogaboječí možje iz vsakega naroda, kateri je pod nebom, verski vzajemnosti v spričevanje:

Napuha duh jezike razdeljuje.
Nebeški duh v ljubezni jih združuje.

Množica je strmela takrat in se čudila, češ, niso li vsi ti Galilejci? In eni so zavzeti povpraševali: Kaj hoče to biti; eni pa so se posmehovali: Sladkega vina so ti polni. — Prav tako se sedaj eni — brezvérci — čudijo, češ, niso li ti psovani ultramontanci — katoličani, in kaj romajo in čemu? Pijani so in v preživi domišljavi se skazujejo, pa jih hoče skoro miniti, pravijo drugi, posmehovaje se nam vernikom.

Zgodilo se je, kar je bilo napovedano po Joelu preroku, je povzdignil svoj glas Peter z enajsterimi, in to je: „Izlil bom od svojega Duha na vse meso, in prerokovali bodo vaši sinovi in vaše hčere; in — dal bom čudeže gori na nebu, in znamenja doli na zemlji, kri in ogenj in dimnato soparico. Solnce se bo spreobrnilo v temo, in luna v kri, preden pride dan Gospodov, veliki in častitljivi.“ — Tako oznanuje tudi sedaj Pij IX. v sprelepi edinosti, s škofi vsega sveta večne resnice, in reči se smé, da glas njegov poprijema vse narode in vse stanove in da se je razširil do pokrajin svetá. Znamnja so se godila, kar vlada katoliško cerkev veliki Pij IX., in nihče se ne bo mogel izgovarjati, da ni nič slišal o vélikem in častitljivem dnevu Gospodovem.

Kdor koli bo klical v imé Gospodovo bo otét, kazalo se je takrat (Dj. ap. II, 20); ravno to se kaže sedaj, in veljalo bode, kadar pride Gospod in od ljulike razloči svojo pšenico.

V potrjenje, da so letošnje binkošti naše res nekako podobne prvim binkoštim apostolskim, služi naj tudi dopis romarja našega Slovenca:

Iz Rima, 27. maja. Že proti enajsti uri se je danes nepretrgana vrsta romarjev pomikovala proti Vatikanu. Predno je bilo vse v redu, da so po vrsti bili postavljeni vsi, kateri so imeli kaj izročiti, odbila je ura pol ene. Dvorana je bila skozi in skozi polna, bilo nas je okoli 1000. Resnično prelepo število romarjev iz vseh stanov, iz duhovskega in svetovnega, od knezov do priprostega kmeta. Na čelu te trume stal je kardinal Schwarzenberg. Bili so tukej zbrani v edinosti in v ljubezni do svetega očeta in do sv. katoliške cerkve vsi narodi Avstrijski: Srbi dalmatinski, Tirolci, in drugi Nemci, Čehi, Madjari, Slovenci, Hrvati, Poljaki, Rusnjaci, Italijani. Ko je bilo pol ene preč, prinesejo svetega očeta na nosilu ter postavijo na vzvišeno mesto spredej v dvorani pod prestolom. Vsi vtihnejo in sveti Oče najpoprej pokleknejo in pomolijo, po tem pa sedejo na svoj prestol, obdani od mnogih kardinalov. Zdaj poprime kardinal Schwarzenberg besedo ter latinsko nagovori sv. Očeta, in jim v imenu vse trume vdanost do rimskega stola izreče posebno v teh prebritkih časih, ter jih zadnjič prosi svetega blagoslova. Na to položijo vsi, kateri so imeli kaj izročiti, po vrsti kakor so bili klicani, svoje darila in adrese. Gledé adres opomnim le to, da jih je bilo mnogo in kardinal Schwarzenberg sam jih je prinesel 8, izmed katerih je bila najlepša od družbe vednega češččenja presv. R. Telesa, ktere platnice so bile vse prepolne predrutih zlahtnih kamenčkov, ktere je bil lastni kardinalov brat nabral in jih je njegova gospa platnicam vdela. Ko je bilo vse to dokončano, jamejo sv. Oče govoriti in sicer po laški. Glas je pri njih starosti močen, čist in prav umeven. Veseli me, pravijo, Vas v tolikem številu viditi iz avstrijskega cesarstva. Avstrijsko cesarstvo je od začetka veliko storilo zoper revolucijo in pohvalili so v tem Avstrijance prav močno; pristavili pa so, da je v zadnjem času nekoliko odnehalo

od tega svojega poklica. Revolucija, puntanje je delo framasonov, kar vi sami spričujete, kateri ste v tolikošnem številu tukaj, da revolucija ni spiritus populorum temuč spiritus revolutionariorum. Omenili so na to previsocega praznika presvete Trojice ter nas vzbujevali v vojski stanovitim ostati rekši: Pugnate cum serpente antiquo et quidem fortiter in unitate fidei. — Bili so pa tako ginjeni, da se jim je vidilo, da se solz prav težko zdržujejo, in pristavili so, da nas in vse naše in nam priporočene z največim veseljem blagoslovijo: Elevo debilem dexteram meam et benedico vos in nomine Patris et Filii et Spiritus sancti, — in vsi pričujoči so zaklicali: Amen. — Naj se zgodi! — Pri tej priložnosti je Avstrija zopet pokazala, da zamorejo edini biti vsi njeni narodi, če se tudi ločijo po deželah in jezicih. Ker smo otroci svete katoliške cerkve, ktera nam veleva svojega bližnjega ljubiti kakor sam sebe in drugim vse dobro privoščiti, ne pa drugih na pr. Slovanov pritiskovati na steno. Bili smo tedaj pri tem zaslišanju zasto pani vsi narodi avstrijski in sicer so bili vmes tudi nekteri v narodni svoji obleki, akoravno sem slišal, da so si Hrvati, Madjari in Tirolci izprosili še posebna zaslišanja, ktere bodo menda imeli vtem tednu. Zarad prevelicega števila bili smo tako na tesnem, da marsikteri svetega očeta še vidil ni. Jaz sem jih vidil dobro, in moram le to pritrditi, kar sem že večkrat slišal, da imajo nekaj posebnega v svojem obličju, v katerem se izrazuje vsa njih blaga duša. Resnično čudež sedanjega stoletja so; pri tolikošnem preganjanju vendar taka neomahljivost. Bog je ž njimi in le tako nam je mogoče spoznati Pija IX. Vsa Slovenija kliče z vsemi družimi o narodi. Bog živi, Bog ohrani Pij IX.

Avstrija in vzhodno vprašanje.

Ta predmet je sicer že toliko premet, obravnavan in na vse kraje pojasnjen, da bi moral že dolgočasen postati, ko bi ne bil tako nujne važnosti, da se ga časnikar izogniti ne more. Avstrijska zunanja politika podobna je sedaj stanju bolnika, kteremu različni zdravniki različna zdravila priporočajo, on pa se ne more odločiti, kteremu bi verjel, ter nobenega zdravila ne sprejme, prepuščaje svojo osodo času in naravi. To je politika popolne odpovedi, popolne nedjavnosti. Enako se ladija, ktera je zgubila jadra in krmilo, prepušča milosti božji in srečnim vetrovom ne vedoč, ali jo burja vrže na skalovje, ali jo pa prinese v gostoljubno zavetje. Je li to srečen položaj? Kdo bi zamogel to trditi! In če ni srečen, kdo je temu kriv? Največ je kriva osnova, konstitucija države same, to je, ne konstitucija (vstava) v ožjem, ampak ona v širjem pomenu besede, ker ni ene same vlade, ker ni ene same volje, ker ni edinosti v njej, ob enem pa tudi sestava države, ki je zmes toliko v sedanjih okolišinah nasprotnih življev.

Če bi ne bilo Madjarov, dala bi se za silo še neka edinstvo skrbati, vsaj nasproti Turčiji; kajti Nemci, čeravno niso sovražniki, vendar tudi večinoma niso prijatelji Turkov, in tako bi bila zveza z Rusijo mogoča. Odkar so pa Madjari na enkrat Turke za svoje brate oklicali ter preslavljali jih v Pešti, odkar so se tako odločno postavili nasproti Rusiji, od tega časa državi ne ostaja drugoga, kakor mogočni vpliv madjarski in njegove posebne pravice popolnoma potlačiti, ali pa spustiti se v boj zoper Rusijo, ali pa slednjič

čisto nevtralni ostati. Prvo je težavno, drugo je nevarno, tretje je protinaravno.

Tri čaše ponuja Avstriji osoda, naj si izbere sama, ktero izmed njih hoče izpiti. Vsaka čaša je napolnjena z drugo pijačo, pa vse tri pijače so grenke, nobena ni prijetna; Avstrija bi se najraje odkrižala vseh treh, pa to ne gre, eno mora izpiti, naloga ministra zunanjih zadev pa je, da izbere tisto čašo, ki bo državnemu telesu najbolj ugodna, če je tudi najbolj grenka in zoperna za vžitek.

Ima li naš zunanji minister dovolj modrosti in dovolj dobre volje, da bo državi pokazal pravo čašo? To je velevažno vprašanje za Avstrijo. Andrassy je Madjar, in bi rad služil dvema gospodoma, svojemu narodu in skupnej Avstriji. Nemogoče je, da bi se toliko zatajil in Madjarom tako izneveril, da bi nasvetoval prvo čašo, to je, potlačenje madjarskih želja. Kaj pa, ko bi ravno to za Avstrijo edino pravo sredstvo bilo?

Govorilo se je že o odstopu Andrassy-a, in po tem, kakor smo avstrijski položaj narisali, ne bi bilo to nič čudnega. Vendar je malo verjetno, da bi se to vresničilo: madjarski vpliv je prekrepek postal v državi, on je prerastel že vpliv nemški, njega uničiti, napravilo bi take homatije in tako zmešnjavo v državi, da bi bila na zunanji vsaka akcija nemogoča, ker bi notranja kriza povzela vse moči. Avstrija bi najraje prijala za tretjo čašo, in ostala nevtralna. S tem pa se politično popolnoma odpove vsakemu vplivu na iztoku kakor se je morala odpovedati vplivu na zapadu v Nemčiji in Italiji. Ona se ne bo več prištevala velevlastim evropskim in njen razpad je prej ali pozneje gotov. Če tako pride, Slovani tega ne bodo krivi, ker vedno priporočajo prijateljsko zvezo z mogočno Rusijo in boj zoper Turčijo.

Z bojišča.

Turški prijatelji čedalje bolj obupujejo. Komaj se je vojska začela, že štejejo Rusi pet važnih zmag, namreč pridobitev turške trdnjave Bajazid, uničenje velike ladije „Lutfi Djelil“, pridobitev trdnjave Ardahan z 82 topovi, vstajo in nezadovoljnost v Carigradu, in slednjič se poroča uničenje druge velike ladije turške pri Braili. Nasproti tem peterim uspehom imajo Turki samo enega pokazati, da so vzeli Rusom malo trdnjavico Suhum-Kale in od tod raznetili ustajo Abhazov v Kavkazu. Turkoljubi in Turki sami so zgubili že vse upanje do zmage, kar pričajo dogodki v Carigradu, kjer razkačeno ljudstvo tirja odstop ministerstva, odstavljenje Muktar paše in nekteri celó odstop sultana. Dobro je, ako se sedaj spominjamo baharij turkoljubnih častnikov madjarskih, dunajskih in angleških, kakor so se oglašale pred vojsko. Da bo Rusija tepena, o tem niso dvomili; niso mogli prehvaliti junaštva turških vojakov, in „N. fr. Presse“ začela je celó že zazlagati „koran“ (turško vero) in je zelo hvalila izreke Mohamedove in njegovo modrost; na Dunaji začeli so že otrokom pri porodu turška imena dajati in vse je kazalo, da vsa Evropa v kratkem postane mohamedanska (se ve, da le v smešni vrtoglavosti fanatičnih turkoljubov). Razgreta fantazija turkoljubov videla je v duhu milijone Mohamedancev vreti v boj za sveti islam iz Azije in Afrike; boječi ljudje videli so že turške konje na reki Reni napajati, in Ruse bežeče iz Azije in od črnega proti ledenemu morju. Kak pogled pa se kaže sedaj? V Aziji, kjer šteje ruska vojna komaj kakih 150.000,

vidimo, kako podijo Turke nazaj iz mesta v mesto, kako posedajo okraj za okrajem. Turki, ki so kljubovali pri konferenciji vsem evropskim državam, ki so s svojo „sveto vojsko“ grozili vso Evropo vničiti z ognjem in mečem, tisti Turki zdaj javkajo in rentočijo nad svojimi ministri in generali, ker se samej Rusiji ne morejo ustavljati. Rusi pred „sveto vojsko“ in pred zelenim praporom Mohameda nemale nič strahu, ampak veselo napredujejo, Turki pa so začeli spoznavati, da niso tako strašni kakor so si sami domišljevali.

Koran ima izrek: „morite zavoljo Boga“; to razlagajo Turki tako, da je treba požigati in moriti nevernike, ter z ognjem in mečem podjarmovati narode, da se skaže, da je Mohamedova vera prva in edino prava na svetu. To so Mohamedanci iz začetka tudi vedno delali v polni meri, ter so res le z mečem svojo vero tako daleč razširili. Tudi sedaj se sklicujejo na ta izrek, ter opravičujejo z njim vse grozovitosti nad kristjani. Pa Bog jim je prepustil v oblast le nezveste narode v Afriki in Aziji, kjer so se pa kristjani ohrabрили, morali so tudi Turčini spoznati, da je Kristus veči od Mohameda; iz Španije so bili pregnani, in sedaj bodo pregnani tudi iz balkanskega polotoka. Uničena in zdrobljena bo njih moč, da bodo jasno spoznali, da Mohamed nič ne premore, in da kdor za meč prime, bo z mečem končan. Sami so se sklicevali in se še sklicujejo na meč, toraj naj odloči meč! Mnogim se Turki smilijo, ker se jim sedaj slaba godi; pa prišel je zanje le plačilni dan, ki nobenemu ne izostane. Bili so nekaj orodje v božjih rokah, s katerim je Bog strahoval in kaznoval sebi nezveste narode; orožje je svojo dolžnost storilo, in se zopet vrže na stran. Ko so Turki v svoji silovitosti razsajali in divjali, se jim ljudje niso nič smilili, in če bi imeli dandanes še moč, kakor je nimajo, zdihovala bi vsa Evropa pod njihovim jarmom, kakor zdihujejo Bulgari, in mi bi se Turkom prav nič ne smilili, ker po njihovi misli še ljudje nismo, ampak psi (gjavri). Nekteri se zopet sklicujejo na to, da je turška oblast kristjane vendar le trpela in da so posebno katoličane pri miru pustili; toda vzrok temu ni strpljivost turška, ampak njihova slabost v zadnjih časih in strah pred evropskimi državami; v socialnem oziru pa je bil Turku tudi katoličan le pes, in pred turškim sodnikom ni imel nobene pravice.

Pri takih nazorih in dozdevni ošabnosti turški je jasno, da se orientarno vprašanje drugače rešiti ne dá, kakor z mečem, in kdo bi Srbiji zameril, ako še enkrat v boj stopi, da bo zmaga bolj gotova? Turkoljubi, in tisti, katerim se Turki smilijo, pravijo, da bi to ne bilo prav in pošteno, če bi Srbija brez uzroka zopet pričela vojsko. A to so prazne marne in neumne čenče. Zakaj so pa Turki brez uzroka planili na Evropo, zakaj so brez uzroka ugonobili grško, bulgarsko in srbsko državo, zakaj so brez uzroka prihrumeli tolikrat na Hrvatsko, Kranjsko, Štajersko, Ogersko; zakaj so tu požigali, ropali, skrunili, morili, ljudi v sužnjost odganjali; zakaj so tlačili in mučili Srbe in Bulgare skozi štiri sto let? Ali ni to dovolj uzroka za vojsko zeper barbara? Ali se more sploh pri Turku o mednarodnem pravu govoriti, ki se ga sam ni nikoli držal, ter je davil otroke in starce, moril in požigal kakor besen brez vsacega ozira na mednarodne pravice in vojne zakone?

In kaj bi bilo, če Turek zmaga? On bi vničil in podjarmil Srbijo in Rumunijo, Evropa pa, nesložna in breznačajna, kakoršna je, bi

mu tega dosti ne branila; saj je hladnokrvno in samopridno gledala, kako je Turek sramotno gospodaril skozi štiri sto let.

Zato pa tudi Srbija in balkanski kristjani nimajo ravno vzroka hvaležni biti zapadni Evropi in ozirati se na njene želje. Sicer pa, hvala Bogu, reč tako dobro stoji, da Rusija ne potrebuje srbske pomoči; že sedaj so Turki vsi obupani, in vendar glavna ruska armada ob Donavi še ni bila v ognji. Kaj še le bo, če Rusi prekoračijo reko in Turke v Bulgariji potolčejo? Rusov je vsaj dvakrat toliko, imajo boljše vojake, boljše generale. Turkom služi samo nekaj starih trdnjav, ki pa pri sedanjem vojskovalnem načinu nimajo posebne važnosti. Rusi jih bodo menda samo z vojaki obstavili, in naprej proti Carigradu marširali.

Kje so sedaj tiste laži, da imajo Rusi ogljen prah namesto smodnika; da se ruski vojaki vojske boje, da so ruski magazini prazni, da Rusija nima denarja, in da nikjer ne more posojila dobiti itd.? Tu se pač vidi, da ima laž kratke noge! Kaj pomagajo zdaj Turku vse te laži? One mu le škodujejo: kajti Turki so te pravljice verjeli, in le zato so si upali, kljubovati sklepom konferencije; da bi bili resnico zvedeli, morda bi se bili o pravem času vdali, kar bi bilo gotovo bolje za nje. Tudi „prijatelj“ Anglež je Turku na škodo, kajti na njega zanašaje se, našla je porta pogum za vojsko, in v sili jo je John Bull zapustil!

Ker je povodenj na mnogih krajih spodkopala železnico, se armada podonavska silno počasi naprej pomiče, in se zaradi tega od ondot ne sliši nič posebnih novic.

Rumunija je oklicala popolno neodvisnost dežele in ne zahteva sicer nobenih novih dežel, pač pa razdejanje turških trdnjav ob Donavi, ki so za obstanek Rumunske jako nevarne.

Turški vojni svet priporoča, da naj se zasede Srbija, ker bi prišla vojna Turška v veliko zadrego, če bi Rusi pri Kladovi prekoračili Donavo. Tega pa Srbija najbrže ne bo dovolila in s Turkom raje zopet pričela vojsko.

Iz Bosne se poroča, da so vstajniki Turkom vzeli neko strelnico pri Topoli in jo razdejali. Turki so zgubili 30 mož. Suleiman paša jo bode te dni mahnil proti dužki soteski ter skušal prodreti do Nikšičev in preskrbeti jih s potrebnim živežem.

Turkom še neprijetnejša poročila pa dohajajo iz Azije. Govorilo se je sicer, da so Turki zopet osvojili Ardahan, kar pa ni res, posadka ardahanska je marveč vsa razpršena in Rusi so se iz Oltija pomaknili do Tuste. Ker je vsled tega Erzerum v nevarnosti, pomaknil se je Muktar paša pred Rusi nazaj, da bi Erzerum branil pred sovražnikom, pa je že odstavljen in se bode moral celo zagovarjati pred vojno sodnijo.

Tudi Kars je v veliki nevarnosti. Prebivalci se silno boje, da bi Rusi ne streljali v mesto in posadko silijo k bitvi, ker se hočejo Rusom sicer prostovoljno vdati.

Ker so Turki vse vojake že poslali na bojišče, priporočal je veliki vezir, da bi se varstvo mesta carigrajskega izročilo narodni gardi vnanjih prostovoljcev pa veljavnih turških podložnikov. V Bukareštu pa se celo že govori, da Turčija Rusiji že ponuja sklenitev miru in je pripravljena odstopiti Bulgarijo in plačati okoli 200 milijonov glđ. vojne odškodnine. Da se mora Turčiji res slaba goditi, priča najbolj to, da angleški listi že govorijo o delitvi Turčije, ter naznanjajo, da si bo pri tem slučaju tudi Angleška vzela tisti del, katerega najbolj potrebuje, ter ga z vso

silo tudi branila proti celemu svetu. Slabo se tedaj mora goditi Turčiji, če jo že zapuščajo njeni najboljši prijatelji.

Kaj treba posebno našim županom po kmetih pa tudi drugim našim rodoljubom vedeti za prihodnje volitve v deželni zbor Kranjski.

C. kr. deželna vlada Kranjska je že odločila, da volitve 16 poslancev, ki jih volijo kmetске občine, bodo 7. dne malega srpana (julija), — volitve 10 poslancev, ki jih volijo mesta, trgi in zbornica kupčijska bodo 10. dne julija, — volitve 10 poslancev velikega posestva pa 14. julija.

Do volitev poslancev samih je tedaj še dobrih 5 tednov. Al do volitve zaupnih (volilnih) mož, ki si jih kmetске občine izberó, da potem oni volijo poslanca v deželni zbor, je le še malo dni.

Po sedanji postavi je namreč pri volitvi poslancev dvojni razložek: veliki posestniki, mesta in trgi pa zbornica kupčijska volijo kar naravnost svoje poslance v deželni zbor, — kmetске občine pa ne volijo kar naravnost poslancev, ampak one volijo naj prej zaupne možé in ti še le gredó potem poslanca volit, in zato se ti zaupni možje vsake občine imenujejo volilni možje; oni so tedaj prav za prav volilci poslancev. Po takem gre poslanec kmetov skozi dvojno reščeto: kmetje namreč, ki po postavi imajo pravico občinski odbor (soseskine možje) voliti, volijo izmed sebe najprej in to v malo dneh zaupne (volilne) možé, in ti bodo, kakor gori rečeno, šli k okrajnemu glavarstvu 7. dne meseca malega srpana poslanca volit. Iz tega je razvidno, da od pravih volilnih (zaupnih) mož je odvisna srečna volitev poslanca, zato je treba, da volitev na drobno razložimo.

Kako se volijo volilni (zaupni) možje?

Volilna postava v §. 29. ukazuje to-le: Okrajno glavarstvo v vsakem okraji naroči vsacemu županu, naj mu pošlje imenik volilcev svoje občine, ki so pri zadnji volitvi občinskega odbora imeli pravico voliti odbornike. Tu pa po §. 15. volilne postave veljá ta-le določba, da v občinah, kjer so trije voleči razredi, volijo vsi tisti sosesčani, ki spadajo v prvi in drugi voleči razred, — v občinah pa, katere nimajo 3 volečih razredov, volite pa le prve 2 tretjini volilcev, ki največ zemljiškega ali kakega drugega direktnega davka na leto plačujejo; le-sem se prištevajo tudi tisti ljudje, kateri imajo po svoji osobni lastnosti v občini volilno pravico.

Ko je županstvo cesarskemu okrajnemu glavarstvu predložilo ta imenik volilcev, določi po §. 29. glavarstvo in potem naznani županstvu, koliko volilnih (zaupnih) mož ima izbrati vsaka občina posebej. Postava pravi, da na vsacih 500 prebivalcev se voli en volilen mož. (Župani pa tudi drugi rodoljubi, ki so imeli že opraviti z volitvami v deželni zbor, vedó že, koliko tacih zaupnih mož je bilo poprej v občini).

Kedar je pa (po §. 30) okrajno glavarstvo prejelo imenik sosesčancev, ki imajo pravico izbirati volilne (zaupne) možé, določi okrajno glavarstvo dan, uro in kraj, kjer se bodo volili volilni možje, in pošlje k volitvi svojega komisarja, ki vodi volitev, pa vse to mora okrajno glavarstvo o pravem času županstvu naznaniti, da župan sosesčane, ki imajo pravico voliti, povabi, da pridejo zaupne možé izbirati.

Ob dnevu volitve pregleda (§. 31.) komisar imenik volilcev, potem ga potrdi, da je prav sestavljen, pa tudi potrdi, da so se volilci res sklicali. Županstvo z okrajnim komisarjem se imenuje volilna komisija.

Predsednik komisije ima (po §. 38.) volilcem razložiti, kako se bode glasovalo in glasovi preštevali, pa jim tudi povedati, da vsak volilec naj voli može po svojem lastnem prepričanju brez ozira na kako zamero po svoji vesti in najbolji vednosti na korist svoji občini. — Vsak volilec pové, kedar na-nj vrsta pride, toliko imen, kolikor je treba volilnih (zaupnih) mož voliti. — Izvoljen je pa tisti za volilnega moža, kdor je dobil čez polovico glasov pričujočih volilcev. —

To so poglobitve določbe postave, po katerih se mora županstvo z volilci ravno tako držati, kakor okrajno glavarstvo in njegov komisar. Naj si jih tedaj županstva in volilci vsi dobro vtisnejo v glavo, da se zoper postavo ne greši od nobene strani.

Ker potem naši bralci postavo poznajo, treba, da jim zdaj še marsikaj drugega na srce položimo.

V vsaki občini ali volilnem okraju je treba napraviti volilni odbor, to je, 3 ali 4 može ene občine ali fare se spogovorijo in sklenejo, vzajemno in složno delati pri volitvah. Zato ni treba nobenega gosposkinega dovoljenja. Ta domači volilni pododbor stopi v zvezo z glavnim odborom, ki se osnuje v Ljubljani, in ostane z njim v zvezi tako dolgo, da so volitve pri kraju; on tudi vzame vso volilno reč v svojo roko in začne srčno brez strahu delati, vsaj mu postava to dopušča in je dolžnost vsacega rodoljuba, ki ga je volja pošteno delati za „vero, dom, cesarja.“

V teh zborih se najprej sklene, kateri zaupni možje se bodo za volilne može izbrali. To je pri volitvah v kmetskih občinah najbolj imenitna in poglobitna stvar, zakaj volilni može odločujejo, ali bode zmaga naša ali ne. Če imamo zanesljive, zvedene in poštene volilne može in ti vsi pridejo k volitvi poslanca, je volitev poslanca potem igrača. Oni se ne dadó premotiti, ne prestrašiti, ne podkupiti nikomur; oni stojijo trdno kot skala in ostanejo mož beseda. Zatorej preresetajte vse volilce cele občine ali fare in izberite si tiste za volilne može, ki so se že pri prejšnjih volitvah držali kot pošteni in korenjaki, take pa, ki so jo vam že zvilili in se skazali za figa može, ali take, ki so družih misli, pustite pri miru in ne jemljite jih za volilne može. Vsaj se tacih mož, ki imajo srcé za sosesko in ki njene težave in potrebe poznajo, ne manjka v nobeni občini. Med te pa v prvo vrsto spadajo večidel duhovniki, zatoraj jo boste najboljše zadeli, ako tudi nje volite za volilne može. Kakor se voli več ali manj volilnih mož, naj se tudi ozir jemlje na to, da niso volilni može samo iz ene vasi, ampak iz več vasi cele občine ali soseske.

Ko je vse to preresetano in sklenjeno, potem se zapišejo vsacemu volilcu imena tistih mož, ki so se izbrali za volilne može. Tak listek se dá vsacemu volilcu naše stranke. Nazadnje si volilci v roke sežejo in zaobljubijo, da pridejo na dan, ko se bodo volili zaupni (volilni) može, vsi od prvega do zadnjega ob pravem času in na odločeno mesto. Zato je pa tudi sveta dolžnost vsacega župana, da vsacemu volilcu gotovo napové dan uro in kraj volitve, da je nihče ne zamudi. Verjemite, prijatelji, da od nasprotnikov ne bode manjkalo nobeden; pomislite, da so te

volitve prva stopinja do zmage! Opominjajte in pokličite svoje sosesde in pojdite vkup na volilno vojsko!

Tem opominom dodajamo še prošnjo tole: Kdor ima „Slovenca“ ali „Novice“, naj jih dá brati koj družim, ki jih nimajo, da spoznajo važnost volitve volilnih mož in po tem spoznanji storijo svojo dolžnost. —

Kaj je pozneje treba vedeti in storiti, kedar pridejo volitve poslancev za kmetske občine, trge in mesta na vrsto — kar se bode godilo še le čez mesec dni — to povemo še le drugi pot. Izbiranje zaupnih mož, kateri dobijo nalogo voliti poslance, je zdaj pred vsem prva in poglobitna reč.

Politični pregled.

Avstrijske dežele.

V Ljubljani, 1. junija.

Avstrijski škofje so papežu za petdesetletnico poslali adresu, v kateri krepko in z vso odločnostjo povdarjajo, da se hočejo vedno potegovati za prostost in samostalnost sv. Očeta. Adreso je kardinal Schwarzenberg 26. maja izročil sv. Očetu, in dunajski „Vaterland“ jo je 31. maja razglasil v latinskem in nemškem jeziku. Tudi mi jo bomo skušali v slovenskem prevodu podati svojim bralcem.

V Pragi so bili 29. t. m. vsi češki listi konfiscirani. Vsled sklepa čeških deželnih poslancev je namreč načelnik narodnega kluba dr. Rieger g. Aksakovu, predsedniku slovaškega odbora v Moskvi, poslal pritrjilno adresu, ktera je pa policijo tako zbudila, da je konfiscirala vse češke liste, ki so jo objavili namreč: Politik, Pokrok, Čeh, Narodny Listy, Brousek in Posel s Prahy. Adresa je bila že 6. maja odposlana in je srečno došla v Moskvo.

Iz Budapešte se piše „Ruskemu Miru“, da se v hotelu „zum schwarzen Adler“ nekaj časa sim nabirajo prostovoljci za armado turško. Kdor se oglai, dobi 9 gl. pa opravo in orožje ter se na odborove stroške s priporočilnimi pismi odpošlje v Turčijo. Tako nevtalitetu tolmačijo Madjari, ki se na drugi strani hudujejo, da se živež za armado rusko po železnicah prevažuje v avstrijskih vagonih. Govori se, da se cesar avstrijski in car ruski snideta v Sibiriji (Hermannstadt) ali bo morda tudi to zoper nevtalitetu? — Najvišja sodnija je potrdila zapor dr. Miletiča in zaukazala, da se ima tudi dr. Kasapinovič zopet zapreti, kterega so bili vsled ukaza kraljeve sodnije med preiskavo izpustili iz ječe.

Iz Bukovine je list „Osten“ od 300 plemenitažev prejel oklic, v katerem radostno pozdravljajo samostalnost Rumunske ter pravijo, da so napravili slovesno službo božjo in osnovali podpiralne odbore za rumunske ranjence.

Vnanje države.

Papež so pri sprejemu avstrijskih romarjev 27. maja, o katerem poroča naš dopis, med drugim tudi rekli, da hočejo po dogovoru s kardinalom Schwarzenbergom na Českem ustanoviti še dve škofiji. 30. maja so v posebni avdijenci sprejeli hrvatske romarje, k katerim so govorili o posebni skrbljivosti papežev za narod hrvatski, čigar trdna vera je še večja, kakor hrabrost njegova. „Tudi oni hočejo za Hrvatsko kaj storiti in so prvega njenega pastirja sprejeli v prvi in najboljši stitljivi zbor sveta“. Ni tedaj nobenega dvoma, da bode v prihodnjem konzistoriji 21. t. m. nadškof zagrebski Mihalovič imenovan za kardinala svete rimske cerkve.

V turški zbornici je alepski poslanec

pojasnoval vojne razmere v Aziji ter nasvetoval ministre povabiti, da naj pridejo v zbornico in se s poslanci dogovoré o potrebnih rečeh. Predlog bil je enoglasno sprejet. — V Carigradu so te dni zopet prijeli in zaprili ali pa v prognanstvo poslali nekaj odličnih Turkov, češ, da so na sled prišli neki zaroti. Softe še vedno rogovilijo in hočejo sultana prisiliti, da bi Midhata poklical domu, pa sultan je prepovedal mu o Midhata kaj v misel vzeti. Tudi so v Carigradu osnovali vojno sodišče za tiste, ki bi se zoper državo pregrešili. Zbornica bo za nekaj časa odložila zborovanje.

Na Grškem se je zopet osnovalo novo za vojsko s Turkom vneto ministerstvo.

Nemška vlada odpošlje te dni 5 ladj k „vajam“ v medzemsko morje, kjer se jim bodo pridružile še druge tam že bivajoče ladije.

Izvirni dopisi.

Iz trebanskega volilnega okraja, 26. maja. Imamo pa že zopet nove volitve, tako nam naznanjajo novine. Nič ne dé; res prišla je ta novica nenadoma, kar bi mi nikdar ne bili mislili, da se bode zgodilo to zdaj, ko smo imeli pričakovati novih volitev po šestletni dobi v jeseni, a vstrašili se je nismo. Če je temu tako, da moramo voliti, bomo pa volili, če prav zdaj, naj bo. Našim nasprotnikom je greben neizrečeno zrastel; zmagali so zadnjič po hudem boju v kupčijijski zbornici, to jim je dalo tako srčnost, da je okr. glavar Vesteneck v zadnjem zasedanju kranjskega zbora narodni večini brez pomisla izustil, da so njene ure že izštete; toda bomo videli. Res je, da so nasprotniki naši že dolgo časa basali puško; delali so na vse kriplje povsod, da bi vjeli glasove in priborili si v zboru večino, po kateri se jim tako že zdavnej sline cedé. Dobro znani g. Vesteneck delal je res že nekaj časa sim neumorno in obdeloval tukajšnje župane in druge može; njegova dvorljivost in nenavadna prijaznost do priprostega kmeta storila je res, da je dokaj, ne prav previdnih vjel v svoje zanjke. In zanašaje se na to drznil si je kaj tacega izreči narodni večini. Mi mislimo, da so može, ki vedno gledajo za kulise, vplivali pri vladi, da bi se pričele volitve, ker mislijo, da so sedaj naj bolj pripravljeni.

Za nas je sedanjí čas res jako neugoden za volitve, ker je naš kmet ravno zdaj naj bolj zbežan. Visoki davki in zaporedoma slabe letine storile so ga nekako mlačnega, da na vse pred misli kakor na volitve. Ima polno hišo otrok, pa malo kruha; dela noč in dan, pa si pomagati ne more; ima še kak rep v hlevu, pa ta ni več njegov; še novino, ki je še v božjih rokah, je že zdavnej zastavil; res žalosten stan in ni mu zameriti, da se z volitvami dosti pečati ne more, posebno, ko mu upniki vedno gledajo na prste in pogostoma zapovedujejo: „Tega in tega imaš voliti, če ne“ —

Če bi se vršile volitve v dobri jeseni, bili bi tudi naši volilci srčnejši, in naša zmaga po malem delovanju bolj zanesljiva in bolj gotova. Vidimo, da so tudi to prevdarili naši nasprotniki in mislimo, da bo to glavnejši vzrok zborovega razpuščenja, kakor pa puhli izgovor, da se bodo zdaj bolj volitev vdeleževati mogli, kakor v jeseni, ko so volilci doma. Da zahajajo Kočevarji proti jeseni na tuje, slišali smo že večkrat, da bi iz drugih krajev Kranjske tako zahajali kam gospodarji, nam do zdaj ni bilo znano in zato se nam izgovor, da v jeseni ni volilcev doma, zdi puhel in umeti ne mo-

remo, da bi se morala večina Kranjske ravnati po Kočevarjih. Naš kmet je zdaj bolj reven in plah, kakor sicer, vendar je še nepopačen, bistrega uma in za pravo vnet; ne dvomimo toraj, da bi se tudi tukaj ne dal pridobiti za pravico in se je trdno držal, ko se mu reč razjasni. Nasprotna stranka delala je že dolgo časa, da bi si pridobila privržencev. Naša sveta dolžnost je, ako nečemo izdajice naroda biti, odpirati ljudem oči, pojasnovati jim, zakaj da pri volitvah gre, da volijo prepričavno in ne slepo. Hoditi hočemo vselej postavno pot, agitovati vselej pa pametno in očitno. Nasprotniki bodo na nas gledali pisano, a zato se ne zmenimo, saj storimo le svojo dolžnost. Omikanejši mikati moramo manj vedne in prepričani smo, da bodemo gotovo tudi zmagali, če bomo ljudstvu odpri oči. Saj bi bilo vendar sramotno, da bi se med nami tujec šopiril in nad nami gospodovati hotel. Zdaj imamo narodno večino v zboru in to si moramo zavarovati tudi v prihodnje, porabiti hočemo vse pomočke, ktere nam dajejo postave kakor prostim državljanom avstrijskim.

Pri nas je res, ako smo zaspani nevarno, da bi sovražnik ne prišel in med našim spanjem ljulike vsejal, ali hočemo budeti in vse mogoče storiti, da zmaga stvar pravična. Če bi pa tudi nam bila osoda neugodna, da bi sili propadli, ne bodemo se kesali, tolažili se bomo, da smo storili vsakteri svojo dolžnost in ko nas bode sodila zgodovina, sodila nas bo častno; ne vstrašimo se tedaj, če bi tudi morali zaradi tega trpeti kake žrtve, saj tega smo Slovenci že vajeni.

Mreže nasprotnikov so tukaj dobro nastavljene; govori se, da mislijo tukaj od nasprotne stranke kandidirati: Vesteneck, višnjegorski baron Tauferer in neki v njih rogo trobeč kmet; zmage se že gotovo nadejajo, a upamo, da delajo račun brez krčmarja. Če Bog da in sreča junaška, prestrigli jim bomo njih mreže; saj ne potrebujemo družega kakor reč še ob času pojasniti. Poslužuje naj se toraj vsak svoje državljanske pravice in dela naj neumorno, da izbero že v prvih volitvah može, poštenjake, da ne bode potem pri drugih volitvah nobenega cincanja, da si bomo tedaj zmage gotovi in da pokažemo, da trebanjski okraj za narodno stvar ni še zgubljen.

Da bodemo pa tem ložej prepričavno in složno delovali, naj bi se trije zaupni kandidati precej določili. Na delo tedaj vsak v svojem delokrogu, proč z vsim strankarstvom in vso ošabnostjo, pokažimo, da smo v bistvenem edini.

Iz Rima, 26. maja. Srečno došel sem v večno mesto. Vlak, s katerim sem se imel odpeljati iz Loreta, je bil zopet pripeljal 200 francoskih romarjev raznih stanov. Pot do Foggia mi je bila do zdaj najbolj prijetna, ker vedno drži železna cesta tik morja, ktero se igra v najrazličnejših modrih barvah od najbolj svetle do naj temnejše. Povsod vidiš ribčev, ki se trudijo in mučijo, in poljedelcev, ki zemljo res rajsko obdelujejo, da rodi zlahtne sadove južnih krajev. Vidil sem na tem potu tudi že zrel oves, ječmen, kakor je zrela tudi druga zelenjad, ki se pri nas dobiva k večemu pri vrtnarjih. Iz Foggia do Neapolja se mi pa dozdeva, da je zemlja bolj pusta, tedaj tudi ni tako lepo obdelovana; večkrat vidiš le velike prostore polne ječmena, kar se pa pri Neapolju zopet spreminja in se ti Italija v vsej svoji naravni lepoti zopet pokaže. Neapolj sam po mojih mislih nikakor nima tako lepe lege, da bi mogel glede njega pritrđiti stari prislovice: „Neapel sehen und sterben“; —

rajši pritrđujem novi: „Rom sehen und noch leben“! Zdelo se mi je pa, da je krščansko življenje v njem veliko bolj živo, kakor v Boloniji, kajti skorej po vseh cerkvah, v kterih sem bil, se je spovedovalo, čeravno je bil delavnik. Bilo je tudi pri posameznih svetih mašah precej vernih in, kakor je bilo viditi, iz višjih stanov. Tudi imajo po cerkvah šmarnice, in sicer podobe Matere Božje se ne zaljšajo na navadnih altarjih, temuč blizo velikega ti je narejen in sicer, da me lože umeš, rečem spet altar, kateri obstoji iz samih stopnjic notri do vrha, kateri pa nima menze, da bi se moglo maševati na njem. Na stopnjicah je vse polno lepo zloženih rož v predrazih posodah. Na obeh straneh teh stopnjic stojijo velikoročnati svečniki in vse ti je krasno in umetno z belim in rudečim damastom združeno v prestol Marijin, podoben altarju. Prišel sem v cerkev, kjer so bile šmarnice ob 12 opoldne. Bila je cerkev vsa polna ljudi in tudi ob 1/2 dveh, ko je bilo opravilo dokončano, sem vidil gospodičine še klečati pri spovednici.

Ko sem bil podal se še v Pompeji in si ogledal odnotne razvaline oproščene vezuvovnega pepela in peska in omiloval osodo tiskratnega ljudstva vdanega poganstvu, kakor spričujejo tempeljni Jupitra, Venere itd., sem zapustil Neapolj prav rad, ker tukaj ti je šum in vpitje po cestah in ulicah zarad neštevilnih voz in ljudi takošen, da človek, ki je miru navajen, se tega ropota tako hitro navaditi gotovo ne more, da bi se mu mogel priljubiti. Med Neapeljom in Rimom ti stoji na desni strani visoko na hribu imenitni in sloveči samostan Monte casino vstanovljen od sv. Benedikta. Tudi tega obiskati so me gnale srčne želje. Na postaji „Casino“ tedaj izstopim iz voza in zjutraj ob 4 sem nastopil pot med petjem tic, izmed kterih sta se skazovala najbolj slavček in kukovica, ter se edinil z njimi „Laudate Deum omnes volucres pennatae“. Gora od spodaj gori pogledovana se ti kaže, kakor naš Kras, ali kedar si zgorej, moraš občudovati, da so menihi, ktere zdaj framasonska laška vlada zatirava, tudi iz teh zapuščenih in kamnatih krajev si naredili prelepe vrtove in polja. Akacije so stale v polnem cvetju, po kterem so si medu iskale pridne bučele in dajale od sebe tako prijetni duh, da sem ga srkal v sé, kar sem mogel. V samostanu ti kažejo mnih stare rokopise celo iz 6 stoletja s krasnimi iniciali, in tudi nekaj rokopisov sv. Tomaža Akvinskega itd. Vse to razodeva modrost, pridnost in učenost minihov, in če ti po tem pokažejo še vse privilegije na pergamentu od vladarjev in drugih vstanovnikov in če na vse to vlada vendar samostane zatira, to ni družega kakor brutalnost. Svetemu Benediktu, kterega truplo tukaj počiva, sebe in vse svoje drage [priporočivši sem se poslovil od Monte Casino, ki mi bode ostal vedno v spominu ter pridši na železniško postajo, odpeljal proti Rimu, in od daleč kuplo sv. Petra zagledavši vzklical: Ave! — Z vlakom, s katerim sem se peljal, se je bilo pripeljalo zopet veliko družih romarjev vseh narodov: Angležev, Francozov, Nemcev, Amerikancev, Poljcev, Čehov, Madjarov itd. Tukaj v Rimu samem zadeneš, kamor koli stopiš, na ptujce. Danes popoldne se bomo avstrijski romarji predstavljali kardinalu Schwarzenbergu. Z Bogom!

Domače novice.

V Ljubljani 2. junija.

(Zarad razsvitljave mesta ljubljanskega)

o petdesetletnici papeževi obrnila se je bila

katoliška družba do mestne gosposke, pa ni dobila za to potrebnega dovoljenja. Tudi v Teržiču so hoteli ta dan razsvetliti trg, pa jim okrajni glavar Derbič tega ni dovolil. Cesar so v Rim poslali posebnega pooblaščenca, grofa Lariša, da v imenu njihove rodbine čestita sv. Očetu; katoliškim podložnikom pa se prepoveduje razodevati svoje veselje s prostovoljnimi razsvitljivami, ki živi duši niso nevarne. Cesarjevega maršala gr. Lariša spremljata grof Sigm. Berchtold in grof L. Apponyi, in vradni list českega namestništva (pa še marsikteri drugi!) norce brije z deputacijo vernih katalikov českih, spolnujočih pri prestolu papeževem to, kar je najsvetlejši naš vladar storil po posebnem poslanstvu. Tako daleč smo prišli, pristavlja „Čech“ čisl. 122 k temu sporočilu.

(Iz seje dež. odbora 26. maja.) Predlogom pomnoženih dotičnih krajnih in okrajnih šolskih svetov je deželni odbor pritrđil, da se učitelj Jakob Gostiša na ljudski šoli v Trebnem in Janez Trselič na ljudski šoli v Čatežu, ktera čez 15 let učiteljsko službo provizorno opravljata, definitivno potrdita in da se služba 3. učitelja na ljudski šoli v Semiču podeli Francu Kendi. — Pogorelcem na Viču je deželni odbor odločil 500 glđ. podpore iz deželnega zaklada.

(Nadvojvoda Albrecht) je 29. maja ogledoval vojaštvo v Trstu; 30. maja bile so vojaške vaje pri Proseku, popoldne ob dveh pa je bila velika pojedina v „Hotel de Ville“, k kateri so bili povabljeni c. namestnik, vojaški poveljnik vojvoda virtemberški, župan d' Angeli in predsednik kupčijske zbornice. Ob 5. uri odpotoval je nadvojvoda v Gorico in ima te dni priti v Ljubljano. Gotovo ni brez pomena, da najvišji vojaški poveljnik potuje po južnih krajih cesarstva in ogleduje vojaštvo, kterega se v imenovanih krajih nahaja nenavadno veliko. Tudi dalmatinski namestnik ogleduje tam razstavljene oddelke, kakor da bi se hotel sam prepričati, je-li vse v takem redu, da se bode vojaštvo na prvo povelje moglo vzdigniti in iti na vojsko. Govori se, da se zbere en oddelek vojne na Erdeljskem, eden pa v Slavoniji in da je moral zaradi tega vojni državni minister iz toplic nemudoma iti na Dunaj.

(Valvazorja 11. snopič), ličen kakor prejšnji, se ravno razpošilja. Sedaj so dvoje knjige dogotovljene, in tretje tudi že začete. — Prihodnji 12. snopič pa bode zopet 11. knjigo nadaljeval in imel 13 navadnih in eno veliko prelepo podobo. Vsled mnogih vprašanj nam založništvo poroča, da novi naročniki lahko še vse snopiče dobó.

(Grof Barbo) se je iz Rima že vrnil v Ljubljano in odide te dni zopet na Dunaj k državnemu zboru. Iz goriške škofije so se bili romarjem avstrijskim pridružili: Monsig. Štefan Kafol, škofijski kancelar, župnika Janez Volf in Alojzij Fabjani, pa beneficijat Matija Kravanja. Kardinal Schwarzenberg je bil seboj pripeljal tudi česko deklico, ki je sv. Očetu izročila adresu otrok krone česke.

(Procesija presv. Reš. Telesa) bila je jako krasna in vreme prav ugodno, ker ni bilo ne vroče ne deževno. Sprevod so vodili veleč. knez in škof dr. Pogačar, ki bodo tudi jutri za slovesnost sv. Očeta v stolnici imeli slavnostni govor in veliko sv. mašo.

(Cena mesa za mesec junij :) Najboljega kilo 50 kr., srednjega 42 kr., slabjega 34 kr.; kravje pa je po 44 36 in 28 kr.

(Rusi v Aziji) so pod generalom Oklobševom 29. maja Turkom vzeli Samebaške vi-

šave na levem krilu armade turške. Neki oddelek je imel prebivalce v Kabuleti odstriči od vojne turške in je vkljub silnim težavam zasedel važno mesto 6 verst (vrsta = 1/6 naše milje) od mesta Chatluderi. Rusi so pri tej priliki zgubili 3 mrtve in 30 ranjencev. Muktar paša so odstavili in ga bodo postavili celo pred vojno sodnijo, ker je imel komaj 80.000 ljudi pod svojim poveljništvom, trdel je pa in tudi plačo pa živež dobival za 60.000 mož.

(*Markez d' Oto*), rodom Rus, bivši ruski generalštabni oficir in sedanji srbski polkovnik, mudil se je včeraj v Ljubljani popotovanje iz Dubravnika v Rusijo. Menda je hotel iti v Črnogoro, pa mu gosposka avstrijska tega ni dovolila.

Razne reči.

— Kat. pol. društvo v Slovenskem Gradcu bo imelo v nedeljo 3. junija zbor na čast 50letnici Pija IX. Društveniki udeležite se zbora v obilnem številu!

— Katol. polit. društvo v Konjicah obhaja III. nedeljo po binkoštih, t. j. 10. junija t. l. ob pol štirih popoldne, k sklepu papeževga jubileja, VI. obletnico svojega obstanka. Volil se bode društveni odbor — in kar je še imenitnejše — razlagali se bodo sklepi velikega shoda avstrijskih katoličanov na Dunaju. Zato vse ude uljudno vabi, tega zbora se posebno obilno vdeležiti društveni odbor.

— Nagla smrt je v Radgoni 26. t. m. zadela kanonirja J. Bukovca, doma iz Celja; konj ga je v prsa s kopitom udaril. Žalujejo tovariši so ljubljenu slovenskemu rojaku zložili 24 gl. za slovesen pogreb.

— Nesreča. Binkoštno nedeljo proti večeru se odpelje iz Celja z „mešanim vlakom“ proti Laškemu nekoliko vinjen konduktér L. Vštric „grenadirja“ pod Celjem pa spodrkne iz deske, na kateri stoječ je vozne listke prešcipaval, pade na tla, si prebije čepino do možganov ter čez nekaj časa potem v bolnišnici umrje. Na Koroškem pa seje rezervist Etlinger, bržčas nekoliko vinjen, zmotil in namesto v Celovec prišel v Grabštanj, kder se je na železnici čez šinjo vlegel. Kmalu prihruje vlak iz Maribora in odnese nesrečnežu levo nogo in ga tako rani, da je drugi dan človek umrl po velikih bolečinah. „Gosp.“

— Brandstetterjevi rudokopi so pri javni dražbi g. dr. Radeju ostali za 1150 gl., čeravno jih je državni rudokopni svetovalec grof Beust na 1 milijon vrednosti cenil in država na nje posodila 60.000 gl. in naposled še Brandstetter sam ne vemo koliko dolgov naložil.

— Cesar so za novo podružniško cerkev v Rakitnici, fare dolenske pri Ribnici, darovali 100 gl.

— V Celji popravljajo zvonik, ki je bil dosedaj samo 13 seznjev, s streho pa 17 seznjev visok! Sedaj pa bo visokost zida znašala 17 seznjev, visokost strehe pa 11 seznjev. Tudi uro bode predelal g. Straub za 350 gl., ki jih bodo plačali mil. knez in škof lavantinski, Jakob Maksimilijan, rojak celjski.

Umrli so:

Od 25. do 31. maja: Špela Babka, del. ž. 48 l., za sprideno kervjo. Lovrenc Miklavčič, del. 41 l., za vtriplj. pluč. Jakob Ceglar, kočj. o. 10 m., za šušico. Johana Trobec, del. o. 3 d., vsled slabosti. Janez Premk čuv. o. 5 l., za božjastjo. Jožef Moser, izpuščen iz posilne delavnice 20 l., za jetiko. Rozalija Petauer, mal. ž.

36 l., za jetiko. Alojzija Bogatej, del. ž. 35 l., za vnetjem možganske mrenice. Janez Virant, del. 33 l., za kervotokom. Jožef Toehler, major v pokoju 49 l., za vodenico. Marija Šušteršič, del. 50 l., za jetiko. Matija Poderžaj, gosač 50 l. Ana Flere, gostinja 69 l., za prehlajenjem. Jože Zupančič, gosač 62 l., za jetiko. Alojzij Bogataj del. o. 14 d., v sled slabosti. Avguštin Badeje, del. o. 7 d., za božjastjo. Val. Bernard del. 24 l., Maria Mlakar, podob. ž. 27., Karolina Lokardi, zid. vdove o. 7 l., vsi za jetiko. Gašper Kilar, gosač 66 l., vsled starosti. Lenard Folgarini, del. 47 l., za vtriplj: pluč. Katra Novak, del. 55 l., vsled starosti. Antonija Fux, zravnikova žena, 36 l., za vtriplj, možganov. Jan. Zgonc, del. 40 l., za vtriplj. pluč. Jak. Schmeidt, cukrar 65 l., za mrtudom. Marija Fermin, beraška, 31 l., za bramorko. Viljelmina Nord, gostinja 67 l., vsled starosti. Peter Sombra, popotnik 39 l., za škorbutom. Pavl Petrovčič, fiak. o. 1 d., vsled slabosti. Katra Belič, gostinja 56 l., za mralico. Marija Majer, miz. o. 3 1/2 l., za škrlanico.

Vabilo na naročbo.

Na občno željo odličnih hrvatskih in slovenskih rodoljubov začne v Zagrebu od 1. julija t. l. po dvakrat na mesec izhajati ilustriran

„Humoristički list“

ki bode donasal v hrvatskem in slovenskem jeziku, ter v njima podredjenih dialektih proizvode jugoslovanskega humora.

„Humoristički list“ obsegal bo 8 velikih strani, ter velja: (1)

Na Avstro-Ogerskem:

celoletno 3 gl. — kr.
polletno 1 „ 50 „
četrtno — „ 80 „

Zunaj Avstrije:

celoletno 4 gl.
polletno 2 „
četrtno 1 „

Da zamoremo določiti število listov za prvi natis, prosimo vse prijatelje našega težavnega in za današnje razmere vslevažnega podjetja, naj pošljejo skrajno do 25. t. m. naročnino na

Administracijo „Humorističkoga lista“
v Zagrebu Ilica br. 745.

Službe išče

dobro izurjen občinski tajnik, ki tako službo že več let opravlja. Zmožen je slovenskega in nemškega jezika; skaže se lahko z dobrimi spričali.

Piše naj se mu z napisom **J. P.** na Mirni. Post Neudég. (1)

Žitne cene preteklega tedna.

(Za tiste, katerim nova mera in vaga še ni gladka, pristavili smo, koliko bi reči veljale po stari meri. 1 hektoliter znaša 3²⁶/₁₀₀ mernikov.)

Reči	V Ljubljani		V Novem-mestu		V Kranji		V Mariboru		V Ptaju		V Ormužu		V Trstu		V Celovcu		V Zagrebu	
	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.	gl.	kr.
Pšenice	(hektoliter)	12 15	12 50	13 —	11 50	10 —	8 94	— —	10 —	9 —								
	(mernik)	3 72	3 84	3 70	3 54	3 6	2 75	— —	3 6	2 76								
Reži	(hektoliter)	7 60	7 90	9 42	7 —	7 20	7 80	— —	8 —	8 20								
	(mernik)	2 33	2 42	2 87	2 15	2 21	2 40	— —	2 45	2 51								
Jočmena	(hektoliter)	5 —	5 50	5 5	5 90	5 25	5 56	— —	6 44	3 80								
	(mernik)	1 54	1 69	1 95	1 81	1 62	1 71	— —	1 96	1 16								
Ajde	(hektoliter)	6 35	6 90	6 50	6 —	6 25	4 88	— —	7 —	5 —								
	(mernik)	1 95	2 12	2 29	1 85	1 92	1 50	— —	2 15	1 54								
Prosa	(hektoliter)	5 36	5 80	6 50	6 10	5 80	7 80	— —	4 46	6 80								
	(mernik)	1 65	1 78	2 48	1 88	1 78	2 40	— —	1 37	2 9								
Turšice	(hektoliter)	6 50	6 70	7 —	6 50	6 50	4 80	— —	5 60	5 40								
	(mernik)	2 —	2 6	2 29	2 —	2 —	1 47	— —	1 72	1 66								
Ovsa	(hektoliter)	4 22	4 40	4 55	4 20	4 25	3 90	— —	3 50	3 70								
	(mernik)	1 27	1 34	1 37	1 28	1 30	1 20	— —	1 6	1 16								

Dr. Henrik Pauker, korar stolne cerkve ljubljanske, tužnega srca naznanja, da je 24. maja t. l. njegov preljubljeni oče, preblagorodni gosod

Tomaž Pauker pl. Glanfeld,

c. kr. namestniški svetovalec v pokoji, po dolgi bolezni previden s sv. zakramenti v 86. letu svoje starosti v Ljubljani na Štajarskem umrl, kjer je bil 26. maja tudi slovesno pokopan.

Nepozabljivega svojega očeta vsem prijateljem in znancem priporočam v molitev in blag spomin.

V Ljubljani 1. junija 1877.

Telegrafične denarne cene 1. junija.

Papirna renta 59.35 — Srebrna renta 64.60 — Zlata renta 71.05. — 1860letno državno posojilo 109.25 Bankine akcije 770 — Kreditne akcije 137.30 — London 126.50 — Srebro 112.10. — Ces. kr. cekini 6 — — 20-frankov 10 12 1/2.

Denarstvene cene. 1. junija.

	Denar.	Blago
Državni fond.		
5% avstrijska papirna renta	58.75	58.65
5% renta v srebru	64.45	64.50
4% renta v zlatu (davka prosta)	70.40	70.60
Srečke (lozi) 1854. l.	107.—	106.25
„ „ 1860. l. cel.	108.—	108.30
„ „ 1860. l., petinke	118.—	118.50
Premijski listi 1864. l.	133.75	134.25
Zemljiščine odveznice.		
Štajarske po 5%	97.—	98.—
Kranjske, koroške in primorske po 5%	95.—	96.—
Ogerske po 5%	73.—	74.—
Hrvaške in slavonske po 5%	85.—	87.—
Sedmograške po 5%	70.50	70.50
Delnice (akcije).		
Nacionalne banke	770.—	771.—
Unionske banke	44.—	44.50
Kreditne akcije	135.—	135.25
Nižoavstr. eskomptne družbe	630.—	640.—
Anglo-avstr. banke	67.50	68.75
Srečke (lozi).		
Kreditne po 100 gl. a. v.	159.—	159.50
Tržaške „ 100 „ k. d.	119.—	121.—
„ „ 50 „ „ „	60.—	61.—
Budenske „ 40 gl. a. v.	28.—	30.—
Salmove „ 40 „ „	36.50	37.—
Palffy-jeve „ 40 „ „	26.—	27.—
Clary-jeve „ 40 „ „	31.—	31.50
St. Genois „ 40 „ „	22.50	23.—
Windischgrätz-ove „ 20 „ „	23.—	24.—
Waldstein-ove „ 40 „ „	21.—	22.—
Srebro in zlato.		
Ces. cekini	6.08	6.09
Napoleonsd'or	10.03	10.31
Srebro	112.30	112.40